

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра галузевої соціології

Розробник: Вілкова О.Ю., к.соц.н., доцент, доцент кафедри галузевої соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри галузевої соціології

Ченчик В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)
Протокол № 1 від «30» 08 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціологія гендеру

для студентів

галузь знань 05 "Соціальні та поведінкові науки"
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20 /20
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Вілкова О.Ю.

Пролонговано: на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології.

Протокол від «30» 08 2019 року № 1

Голова науково-методичної комісії

А.О. Кофарецько-Лисак

КИЇВ – 2019

1. Мета дисципліни – формування системи знань зі спеціальної соціологічної теорії - соціології гендеру, формування навичок застосування гендерного аналізу до виявлення гендерних особливостей соціальних зв'язків в суспільстві, економічному, політичному, медійному просторі.

2. Дисципліна передбачає знання теоретичних основ соціології, основних методів здійснення соціального аналізу.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Соціальні трансформації, що характеризують сучасне українське суспільство, інтеграція України в європейське співтовариство та освітній простір, окрім іншого, вимагають вміння об'єктивно та неупереджено здійснювати соціологічний аналіз з урахуванням гендерного компоненту. Тож дисципліна «Соціологія гендеру» (вибіркового блоку дисциплін "Соціальні комунікації") спрямована на засвоєння студентами сучасних теорій соціології гендеру, можливостей і особливостей гендерного аналізу у виявленні ключових соціальних проблем в різних сферах життєдіяльності соціуму.

4. Завдання (навчальні цілі):

- оволодіння змістом основних категорій соціології гендеру;
- опанування специфіки гендерного аналізу;
- вміння визначати основні показники характеру гендерної стратифікації;
- знання стратегії гендерної політики держави.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- здатність використовувати понятійний апарат та методологічний інструментарій соціології для дослідження комунікаційних процесів (фк26)
- здатність здійснювати різноманітні аналізи комунікативних практик (як невербальної, так і візуальної та масової) (фк28)
- здатність планувати і здійснювати рекламні, пропагандистські та інформаційні кампанії та заходи (фк29).

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знати особливості та тенденції розвитку гендерної теорії	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ КР	10
1.2	Знати стратегії реалізації міжнародної та української гендерної політики	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ КР	10
2.1	Застосовувати гендерний аналіз для визначення основних соціальних тенденцій та проблем	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ, практичні завдання, КР	20
2.2	Визначати гендерні проблеми в основних сферах суспільного життя	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Підготовка презентації, практичні завдання, КР	30
2.3	Враховувати специфіку різних форм гендерної політики для застосування її елементів в науковому аналізі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, КР	10
2.4	Об'єктивно оцінювати наслідки реалізації гендерної політики в українському соціумі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, КР	15
3.1	Комунікувати з респондентами та колегами на засадах гендерної культури та толерантності	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Публічний виступ	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4.	3.1
Програмні результати навчання (назва) застосовувати теоретичні підходи та методологію аналізу до діагностики та вирішення проблем координації взаємодій соціальних груп українського суспільства (PH33)	+	+	+	+	+		
використовувати методики і техніки отримання емпіричних даних щодо проблем комунікації, та їхнього узагальнення через застосування відповідних методів аналізу даних (PH35)		+	+	+		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- **семестрове оцінювання:**

1. Доповіді з тем, участь у груповій дискусії 1-10, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1., РН2.2 РН 2.3, РН 2.4, РН 3.1– **50 балів/30 балів**
2. Кр 1 з тем 1 -5, РН 1.2, РН 2.1– **12 балів/6 балів**
3. Підготовка презентацій з тем 7, 8, 9, 10, РН 2.1, РН 2.2 РН 2.3, РН 2.4 – **20 балів/12 балів** (4 презентації по 5 максимальних та 3 мінімальних балів за кожну)
4. Кр 2 з теми 6-10, РН 2.1, РН 2.2 ,РН 2.3,РН2.4– **12 балів/8 балів**
5. Написання есе з тем 3, 4, РН 2.1, РН 2.2 ,РН 2.3,РН2.4- **6 балів/4 бали** (2 есе по 3 максимальні або 2 мінімальні бали за кожне)

- **підсумкове оцінювання:** у формі заліку. Залік виставляється за підсумком балів, отриманих за семестр.

- **умови отримання заліку:**

Для студентів, які набрали сумарно за модулі меншу кількість балів за *критично-розрахунковий мінімум – 60 балів*, для одержання заліку обов'язковим є підготовка презентацій, написання есе з пропущених тем.

7.2 Організація оцінювання:

1. Доповіді з тем, участь у групових дискусіях 1-10, РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1., РН2.2 РН 2.3, РН 2.4,РН 3.1– протягом семестру
2. Кр 1 з тем 1 -5, РН 1.2, РН 2.1 – після вивчення теми 5
3. Підготовка презентацій з тем 7, 8, 9, 10, РН 2.1, РН 2.2 РН 2.3, РН 2.
4. Кр 2 з теми 6-10, РН 2.1, РН 2.2 ,РН 2.3,РН2.4 – після вивчення теми 10
5. Написання есе з тем 3, 4, РН 2.1, РН 2.2 ,РН 2.3,РН2.4

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Науково-методологічні та теоретичні основи соціології гендеру				
1.	Теоретичні та соціально-політичні засади становлення гендерної теорії	2	4	6
2.	Усвідомлення проблеми гендерної нерівності та основні «хвилі» масового жіночого руху за рівність статей	2	2	6
3.	Постмодернізм та гендерні теорії останньої чверті XX ст. - першої чверті XXI ст.	2	4	6
4.	Маскулінність та «чоловічі» дослідження в ракурсі соціології	4	4	6
5.	Транснаціональний та інтерсекціональний аналіз як сучасна методологія гендерного аналізу.	2	4	6
	<i>контрольна робота 1</i>	2		
2. Гендерна стратифікація в основних сферах життєдіяльності суспільства				
6.	Гендерна сегрегація в економічній сфері	2	2	6
7.	Гендерний вимір політичної сфери	2	4	6
8.	Світова практика впровадження гендерної політики	2	2	6
9.	Моніторинг досягнення гендерної рівності: результати глобальних рейтингів	2	4	6
10.	Гендерна рівність очима українських громадян	2	4	6
	<i>контрольна робота 2</i>	2		
	ВСЬОГО	26	34	60

Загальний обсяг *120 год.*, в тому числі:

Лекцій – *26 год.*

Практичні заняття – *34 год.*

Самостійна робота – *60 год.*

9. Рекомендовані джерела

Основна: (Базова)

1. Здравомыслова Е. 12 лекций по гендерной социологии / Е. Здравомыслова, А. Темкина. – Санкт-Петербург: Издательство Европейского университета, 2015. – С.5-156.
2. Роль жінок в українському суспільстві. Результати опитування. Режим доступу: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/rg_files/rg_women_032020_press.pdf
3. Теория и методология гендерных исследований. Курс лекций / Под общ. ред. О.А.Ворониной. — М.: МЦГИ - МВШСЭН - МФФ, 2001. — С. 267-416.
4. Хрестоматія феміністських текстів. Переводи / Е. Здравомыслова, А. Темкина. – Санкт-Петербург: Издательство «Дмитрий Буланин», 2000. – С. 193-279.
5. Global Gender Gap Report 2020. Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2020.pdf.

Додаткова:

1. Arruzza, C., 2018. "From Women's Strikes to a New Class Movement: The Third Feminist Wave". In: Viewpoint Magazine. Режим доступу: <https://viewpointmag.com/2018/12/03/from-womens-strikes-to-a-new-class-movement-the-third-feminist-wave/>
2. Bryson V. Feminist Political Theory. - Creative Print & Design (Wales), Ebbw Vale., 2003.

3. Butler J. Gender Trouble. – Routlage, 1999.
4. Антология гендерной теории-Сб-пер.-Сост-и комментарии Е.Гаповой и А.Усмановой–Мн: Прописи–273с.
5. Барт Р. Избранные работы. Семиотика. Поэтика. М.,1994. 367 с.
6. Богачевська–Хом'як М. Білим по білому–Жінки в громадському житті України /Богачевська–Хом'як – К.:Либідь–256с.
7. Введение в гендерные исследования- Ч. 2. Хрестоматия. /Под ред. И. Жеребкиной– Х: ХЦГИ,СПб:Алетейя, 2001. –991с.
8. Введение в гендерные исследования.Учебн- пособ. Ч.1. /Под ред. И. Жеребкиной– Х: ХЦГИ,СПб:Алетейя, 2001. – 708 с.
9. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті Європейської стратегії України// Матеріали дослідження – Київ: Центр Разумкова, 2016. – 244 с.
10. Жінки в політиці України на місцевому рівні: шляхи, проблеми, участь. аналітичний звіт за результатами роботи шести фокус-груп за участю жінок – депутаток та кандидаток в депутати обласних, міських та районних рад /Скорик М.М. – К.: ТОВ «Ітем ЛТД», 2014. – 64 с.
11. Кон И.С. Мужчина в меняющемся мире /Игорь Семенович Кон. – М.: Время, 2009. – С. 13-27.
12. Обеспечение равенства полов. Политика стран Западной Европы/Под ред Ф. Гардинер– М:Идея–Пресс–201с.
13. Сімона де Бовуар Друга стаття: Пер. з фр.: В 2 т. – К.: Основи, 1994. – Т. 1. – 390 с.; 1995. – Т. 2. – 392 с.
14. Susan Watkins Which feminisms? //New Left Review, 2018. Режим доступу: <https://newleftreview.org/issues/ii109>.
15. Сучасне розуміння маскулінності: ставлення чоловіків до гендерних стереотипів і насильства щодо жінок. К., 2018. Режим доступу: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
16. Фуллбрук Э., Фуллбрук К. Секс и философия: переосмысление де Бовуар и Сартра. Гуманитарный центр. Харьков, 2014.